

יו"ל ע"י מוסדות
שארית ישראל
ווילעדניק בע"ר
קאראסטין
אוקריינא

שארית ישראל

דברי תורה
וסיפורים
מרבני
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בע"ר
ווילעדניק
זצוק"ל

**אור
העבודה**
פנינים מדברי רבינו בעיני עבודת ה'

**אור
הפרשה**
דברי תורה מרבינו על פרשת השבוע

וכן הוא בתפילה ותורה, אם גם ישפוך כל לבו לה' באהבה גדולה ועזה ובדביקות בלי הבדלה, יכול לבוא מזה דייקא אחר כך המשכה בקליפות ועבירות ר"ל, כי אם צריך לצמצם את עצמו בבחינת הבדלה כנ"ל באמצע הדביקות, ואחר כך להתעורר עוד, וכמאמר מורי הקדוש תמיד 'עצרת תהיה לכם' (במדבר כט לה), שיעצור ויצמצם את לבו משפיכת הלב באהבה, ולא שיעצור ח"ו לגמרי, כי אם כשיכלה נפשו באהבה עזה, תיכף יצמצם את עצמו בבחינת הבדלה כנ"ל, ואח"כ יתפלל עוד באהבה ואח"כ עוד הבדלה וכמו כן תמיד, ואם לא יצמצם את עצמו בבחינת הבדלה, אז הוא תאוה ככל התאוות, וד"ל.

וסימן לזה אם מתפלל התיבות במרוצה זהו סימן שאין כאן הבדלה, משא"כ אם מעורר בחינת הבדלה הנ"ל, אזי גם התיבות יהיו מובדלים וד"ל, והנה גם לבחינת הבדלה זו צריך לבחינת הדעת, כי אם אין דעה הבדלה מנין (ירושלמי ברכות פ"ה ה"ב).

(עמוד קיא)

'הנני נותן לו את בריתי שלום' (במדבר כה יב)

וזהו ענין מה שנאמר לאליהו מלאך הברית 'הנני נותן לו את בריתי שלום', ובפר' בחוקתי גם כן כתיב (שם כו ו) 'ונתתי שלום וכו', וחרב לא תעבור', כי חרב הרי הוא כחלל (שבת קא:), [וגם איתא בחז"ל] 'רשעים בחייהם קרויים מתים' (ברכות יח:), בחינת פגם הברית כמו שכתוב (שם כו כה) 'חרב נוקמת נקם ברית', [וכמו שכתוב (תהלים כב כא)] 'הצילה מחרב נפשי', כמו שמבואר במקום אחר (ראה שם עמוד קפח), ועל ידי בחינת אליהו - בחינת תרין משיחין כנ"ל, כתיב (בראשית ה כט) 'זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אדר אררה ה'', שזהו ענין חטא אדם הראשון מזוהמת הנחש שהטיל בחוה (ראה שבת קמו:), ואז ע"י אורו של משיח, בחינת 'זה אלי וכו', שיתגלה אז אור אין סוף, כמו שכתוב (ישעיה ס א) 'וכבוד ה' עליך יזרח', יהיה גמר התיקון כמו שכתוב (זכריה יג ב) 'ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ', וכתיב (דברים כה י) 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך', שזהו כנ"ל, 'הנני נותן לו את בריתי שלום', שיתקון אז גם פגם הברית בחינת חרב נוקמת נקם ברית, וזהו בחינת ברית שלום ברית של שלום.

(עמוד רכד)

**זמני
כניסת
ויציאת
השבת**

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
8:52	9:30	8:53	8:05	7:24	7:09	כניסת השבת
10:15	10:54	10:14	9:13	8:28	8:25	יציאת השבת
10:22	11:00	10:18	9:35	8:58	9:01	רביעית

וזהו מרומז בזמירות של שבת קודש 'ואתנו ישוב נידחים קובץ', שלשון 'ישוב' משמע מעילא לתתא, היינו אחר התעוררות התשובה מתתא לעילא בהכנעה ויראה, אזי ישוב ירחמנו מעילא לתתא, להשפיע בחינת תשובה עילאה, 'ואתנו' פירוש על ידי כח עליית התשובה שלנו, ועליותנו מתתא לעילא, 'ישוב' אח"כ וכו', רק 'ישיב לא נאמר, כי אם ושב וקבץ', היינו שמתחילה לא נאמר לנו בחינת מדריגה הנ"ל שמעילא לתתא, רק 'ושב וקבץ', שהוא התשובה שמתתא לעילא, בשביל קיבוץ הנידחים. וזהו 'רק שבתו יתן ורפא ירפא' (שמות כא יט), שרק הוא בחינת מיעוט (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה), היינו שמתחילה צריך להיות מאתנו בחינת המועט, למעט את עצמו בהכנעה ושפלות, ואח"כ 'שבתו יתן', היינו בחינת תשובה עילאית תן מעילא לתתא, 'ורפא ירפא' הוא בחינת התהפכות מנגע לענג.

(עמוד קצח)

ממחק

אסור להשחיז את הסכין בשבת, לפי שדומה לממחק.

אסור לשחק בסוגי פלסטלינה משום איסור ממרח כשמשווה את החומר ומחליקו.

אסור למרוח את הידיים בווזלין וכדו' משום איסור ממרח, אבל מותר לסוך את הידיים או את הגוף בשמן נוזלי, והיינו רק במקום שרגילים לסוך כן אבל שלא לצורך רפואה.

מותר להחליק את האוכל בשבת, ואין בזה משום איסור ממחק הואיל ואפשר לאוכלו בלא זה, מ"מ המחמיר תבוא עליו ברכה.

מותר למרוח חמאה על הלחם ללא שום פקפוק.

יום ג' כ"ו תמוז – הרה"ק ר' סיני מז'מיגרדא בהרה"ק ר' ברוך מגארליץ זצ"ל

•

יום ה' כ"ח תמוז – הרה"ק ר' אלעזר בהרה"ק ר' אלימלך מליז'ענסק זצ"ל

הרה"ק ר' משה ב"ר צבי הירש מאוהעל (ישמח משה) זצ"ל

הרה"ק ר' ישעי' משולם זושא מטשרנוביל בהרה"ק ר' אהרן זצ"ל

•

יום ו' כ"ט תמוז – רבינו שלמה יצחקי ב"ר יצחק (רש"י) זצ"ל

יום שבת קודש כ"ג תמוז – רבינו משה קורדובירו ב"ר יעקב מצפת (הרמ"ק) זצ"ל

•

יום א' כ"ד תמוז – הרה"ק ר' יצחק יואל מקנטיקוויבה בהרה"ק ר' גדליה אהרן מליניץ זצ"ל

•

יום ב' כ"ה תמוז – הרה"ק ר' מאיר מאפטא ב"ר שמואל אור לשמים זצ"ל

הגאון רבי ישראל אליהו יהושע ב"ר דוד (ישועות מלכו) זצ"ל

כהרף עין נתגלה במקום מחזה נורא: ממעמקי הים צפו ועלו חפצים שונים ומשונים, ביניהם תיבות ששקעו במקום לפני שנים רבות ואשר הכילו בקרבן אוצרות יקרים. ברם האיש, כפי שנצטווה, לא ניסה אפילו לגחון כדי לגעת באחת מהן. לפתע צעק היהודי בשמחה עצומה: "הנה, הנה ארנקי!"

הארנק כאילו נדחה על ידי מישהו, הלך והתקרב אל עבר החוף. היהודי הזר הביט בו בלב נפעם ועיניים מייחלות. בהגיע סמוך אליו, רכן והרימו בזהירות, כאשר נהרה גדולה משתפכת על פניו.

שוב גזר רבנו על שר הים, וגל גדול עלה על היבשה ושטף את כל האוצרות. עוד רגע קט והים שב לקדמותו, מבלי שאיש ישער בנפשו את אשר ארע כאן לפני רגעים אחדים. לאחר שהיהודי נרגע כליל, שטח לפניו רבנו את בקשתו, כי יתארח אצלו בליל הסדר, שכן מפאת השעה המאוחרת, לא יוכל להספיק להגיע אל ביתו, אשר שכן בעיר הסמוכה לפני שיכנס החג. כמוכן שהאיש נעתר לבקשה וגם שמחתו של רבנו הייתה שלמה, על אשר זכה לאורח לליל הסדר.

בתקופה שהתגורר רבינו בסאלי שבמרוקו, התגורר בראבאט הסמוכה יהודי שהיה עשיר גדול, והתהפך עליו הגלגל עד שהתרושש לגמרי מנכסיו. יצא האיש ונדד בערי מרוקו, על מנת לחפש תעסוקה לפרנס את בני ביתו הרבים שהיו סמוכים על שולחנו. ביטחוננו היה חזק בבורא עולם, שיזמן לו כדי מחייתו. השקיע האיש בעסקים שונים, ומצבו החל להשתפר אט-אט, עד שאסף סכום כסף נכבדי שאפשר לו לשוב לעיר מוצאו.

בדרכו חזרה לביתו, עבר בעיר סאלי - עירו של ה"אור החיים" - אשר בה היה לו ידיד ומכר משכבר הימים. מכיוון שנקלע למקום בערב שבת, ולא הייתה לו שהות להגיע לעיר ראבאט לפני שבת, הוזמן הלה על ידי חברו להתארח אצלו בשבת קודש. נענה האיש להזמנה בשמחה, ואף מסר לו את צרור כספו, שהרוויח בתקופת נדודיו לשמירה עד צאת-השבת.

במוצאי שבת לאחר ההבדלה, ניגש מיודעינו האורח למארחו, וביקש את הפיקדון שהפקיד בידיו. אך לתדהמתו כפר הלה בכל, "לא הפקדת ביד אף לא פרוטה אחת" - אמר לאורח הנדהם. משעמד האורח על דעתו, והתחנן בפניו להשיב לו את כספו, שעמל עליו זמן רב ביגיעה רבה. הרעים עליו המארח בקולו: "האינך מתבייש? בבית לנת ועל שולחני אכלת, ולבסוף אתה קם ומעליל עליי עלילות דברים?!"

ראה היהודי, שבטובת לא יעלה בידו להוציא את כספו מידי של הרמאי, והחליט לתובעו לדין תורה אצל רבנו חיים בן עטר. ניגשו שניהם לבית הרב, ושטחו את טענותיהם לפני הרב, הלה טוען, שהפקיד את כספו בידי חברו, והלה טוען, לא היו דברים מעולם. שאל ה"אור החיים" הקדוש את האורח: "האם היה עד ביניכם בשעה שהפקדת ממנו בידו?" השפיל האיש את עיניו ואמר: "לא היה עד בינינו, המעשה היה סמוך מאד לכניסת השבת, ולא הספקתי להעיד על כך עדים, רק זאת אני זוכר, שבזמן מסירת הכסף ישבנו שנינו תחת עץ, ואז הוצאתי מכיסי את צרור הכסף ומסרתני לו". מיד אורו עיניו של הרב, באומרו לאורח: "גש נא לעץ הזה והזמן אותו להעיד את עדותו". המפקיד, שהכיר ברבנו שהינו קדוש ובעל מופת, יצא מיד לדרכו לזמן את העץ לבוא להעיד, בלי להרהר אחר הדברים. ואילו המארח נשאר בבית הרב.

כעבור כמה רגעים, אמר הרב, כמסיח לפי תומו: "בוודאי הגיע כבר האיש אל העץ", "מה פתאום, רבינו!" השיב המארח כלאחר-יד "עדיין רחוק העץ, ואינו יכול להגיע אליו כל כך מהר". התבונן הרב באיש הכופר בפיקדון, בתנו בו מבט נוקב, ואמר: "קום והשב לו ליהודי את כספו". לפליאתו של האיש, כיצד חרץ הרב את גורלו ללא שמיעת ה'עד', ענה הרב: "אם טענתך צודקת, שלא היו דברים מעולם, והלה לא הפקיד מאומה בידך, מהיכן יודע אתה את מקומו של העץ?". ללא אומר ודברים, החזיר האיש בבושת פנים את צרור הכסף לבעליו. מיד לאחר מכן ניגש האורח ל"אור החיים" הקדוש, נישק את ידיו, והודה לו, על כי בחכמתו גילה את האמת, ודן דין צדק.

כמנהג אבותיו, היה ביתו של ר' חיים בן עטר פתוח לרווחה לפני כל נצרך, ואפילו אינו תלמיד חכם. בעיקר היה רבנו משתדל לארח על שולחנו אורחים עניים בשבתות ובימים טובים. ויקר המקרה, ופעם אחת בערב פסח, לא הזדמן לסאלי אורח, שכן את חג החרות מעדיפים, אף הקבצנים ביותר, לחוג בחיק המשפחה.

לבו של הצדיק נחמץ בקרבו. כיצד ישלים עם העובדה, שדווקא בליל הסדר, אשר בו מקפידים במיוחד לפתוח את הבית לאורחים, ישב לבדו ליד השולחן? בבוקרו של ערב החג, שלח רבנו שליח, שייסוב בשווקים וברחובות, כדי לחפש אחר אורח כלשהו.

רבנו של יום עבר ואורח עדיין לא נמצא. שלח ר' חיים שליח נוסף, שמא יצליח הוא כמה שלא הצליח חברו. סבב לו השליח ברחובות, סקר כל שביל וכל פינה, עד שהגיע סמוך לבית-הקברות. לפתח שמעו אוזניו קול בכי קורע לב. השליח נבהל וחשב לסוב על עקבותיו, אך התאושש לאחר רגעים אחדים והחל לחפש אחר מקור הבכי. לתדהמתו הרבה גילה אדם, העומד אי-שם בפנית בית-הקברות וכל גופו רוטט מבכי. כאשר קרב אליו השליח הגביר האיש בכיו, בתלשו שערות ראשו. ביקש השליח להרגיעו, אך הלה סירב להתנחם וזעק בקול מר: "הניחני לנפשי, טוב מותי מחיי!"

"שליח אני מאיש אלוקים, בוא איתי אליו, אולי יושיעך מצרותך", ניסה השליח להסותו בהוסיפו: "הלא ערב חג היום, ולא עת בכי!". "לך אל רבך ואמור לו, כי אצלי ערב 'תשעה באב' ולא ערב פסח", השיב האיש וגרונו נשנק מדמעות. בראות השליח, כי אינו יכול לאיש, חזר לרבנו וסיפר לו את אשר קרהו. הצדיק לא התמהמה, תכף ומיד קם מכיסאו ופנה יחד עם השליח לעבר בית-הקברות.

האיש עמד שם עדין מתמוגג בדמעותיו. ניכר בו, כי עוד רגע קט יתעלה במקום עומדו. אך כאשר הבחין ברבנו וזוה בהדרת פניו נרגע קמעא. ר' חיים בן עטר התקרב אליו, הביט בו ברחמים ושאל לסיבת בכיו. שאף הזר אוויר ופתח פיו: "לפני כעשר שנים עזבת את ביתי ונסעתי לאירופה, לנסות שם את מזלי, שכן בכי רע היה מצבי הכלכלי. עבדתי שם עבודה קשה ומפרכת, עד אשר הצלחתי לחסוך מעט כסף כדי להחיות את נפשי ונפשות בני משפחתי, וכדי לפתוח עסק זעיר בעיר מולדתי. על אף קשיי הדרך חזרה, קיבלתי הכל בשמחה, ששתי לשוב אל אשתי וילדי לאחר שנים כה רבות של פרדה".

"הגעתי לאחר מסע מתיש סמוך לחוף, ובעוברי מן האוניה אל הספינה הקטנה, שתביאני אל היבשה, נשמט לפתע ארנקי מידי וצנח הישר לתוך המים. כל כספי ירד למצולות. כל עמלי וכל תקוותי נגוזו כהרף עין. ואם לא די בצרותי, נוסף צער עז על צערי, שכן סכום כסף שהופקד אצלי על ידי קרוביה של יתומה ענייה בת עירי, שביקשו ממני להעביר לה את הממון למען תוכל להינשא בכבוד. גם הכסף הזה ירד לטמיון. ואני, אנה אני בא?". זרם של דמעות פרץ מעיניו של האיש ללא הפסק. לבו של רבנו נכמר בקרבו לשמע סיפורו של היהודי הזר. "חדל מבכי, וקוה אל ה'". תמך הצדיק את כתפו של האיש. "בוא איתי לשפת הים ואנסה לעזור לך", המשך.

הלה הביט משתומם בפני הצדיק וזיק של תקווה ניצת בעיניו. בהגיעם סמוך לחוף, בקרבת בית-הקברות, פנה רבנו לזר: "עמוד כאן והתבונן היטב, בעוד שניות אחדות תעלויה ותצופנה על פני המים כל התיבות והאבדות, ששקעו כאן במשך שנים. אך אתה אינך ראשי לגעת בשום חפץ שאינו שלך. רק בהבחינך בארנקך, גחן ומשהו מן המים!". האיש עמד משתומם ולא פצה את פיו, בעוד נשמע קולו של הצדיק הקורא לשר הים להעלות על פני המים את כל הטמון בקרקעית הים.

יצא החסיד מאת רבינו ונסע לעירו. כשהגיע סמוך לעיר שמע כי הפריץ וכל פמלייתו וכל אשר לו מוכנים לדרך, ובעוד כשעתיים ייצאו את העיר למקום אחר.

שמח הצורף על כי זוכה לראות שדברי רבינו מתקיימים לנגד עיניו. המתין מחוץ לאיר כמה שעות ואחר כך בא לביתו והודה להשי"ת על ישועתו בזכות הצדיק.

•

הרה"ח ר' ברוך מהעיר קראבשינע, פעם נתן לו הפריץ חבילת שטרות על סך ששים אלף רובל, ופקד עליו לנסוע לקייב ולפדות את השטרות בבנק. באמצע הדרך, בעיר סלאוועשנע הבחין ר' ברוך לתדהמתו הרבה כי החבילה נשמטה מאמתחתו, אבדה ואיננה...

כל מאמציו ונסיונותיו המרובים למצוא את החבילה היו לשוא, וכמוכרן שהיו לו ייסורים ועגמת נפש ללא שיעור. פנה ר' ברוך לידידו ר' אברהם מסלאוועשנע וביקש ממנו שיפקח עין ויטה אוזן שמא תגיע אליו שמועה אודות חבילת השטרות, והוא עצמו נסע להתפלל על ציונו של רבינו בוילעדניק.

השתטח ר' ברוך על ציונו של רבינו בבכיות עצומות, ונדר תרומת שמן לנר התמיד, וביקש מרבנו שישלח לו עזרה ותושיה. כשסיים ר' ברוך את שיחו ותפילתו נסע לעיר כדי לשבות בביתו.

בבוקר יום השבת נכנס לביתו של ר' אברהם מסלאוועשנע גוי מהכפר הסמוך, וסיפר לו כי מצא חבילת ניירות שאין הוא יודע מה טיבם, אבל באמצע הלילה בא אליו בחלום איש זקן ועוררו משנתו, וציוה עליו ללכת מיד אל היהודי אברהם מסלאוועשנע ולמסור לו את חבילת הניירות.

'מאוד לא התחזק לי לקטוע את שנתי הערבה ולנסוע אליך באמצע הלילה' המשיך הגוי, 'ולכן התהפכתי על יצועי ושוב שקעתי בתרדמה עמוקה, אבל כעבור זמן קצר בוא אלי שוב האיש הזקן בחלום, והקיץ אותי בטלטה נוראה, וכמעט שגרר אותי בכח מעל התנור הלוהט, בצוותו עלי שאביא אליך תיכף ומיד את החבילה'.

'ועתה, הא לך את המציאה, ואני מקווה שהאיש הזקן לא יעיר אותי שוב' סיים הגוי. הודה ר' אברהם לגוי על טרחתו, וגם העניק לו במוצאי שבת רובל על טרחתו, ואת החבילה שמר עד שובו של ר' ברוך שהיה סמוך ובטוח שרבינו יעזור לו ממרומים, והבין מיד כי רבינו הוא זה שהגיע אל הגוי בחלום שיחזיר לו את המציאה היקרה.

בעיירה מאזיר התגורר אחד מחסידי רבינו שמשלח ידו הייתה בצורפות זהב. פעם בא אותו חסיד אל רבינו ושפך לפניו את ליבו ומר שיחו כי משולל פרנסה הוא, ואין לו איך להביא לחם לפי הטף.

שאל אותו רבינו האם נמצאות אצלו טבעות למכירה, השיב הצורף כי יש באמתחתו כמה טבעות פלזי פשוטות. אמר לו רבינו 'מחר יתקיים יריד בעיר לוהין, עצתי שתיסע לשם גם אתה והשתדל למכור את הטבעות האלו'.

החסיד עשה כדברי רבינו, ומיד כשהגיע ליריד ניגשה אליו אדונית נכבדה ושאלה אותו שמא יש בידו טבעות למכירה. הראה לה הצורף את הטבעות שתחת ידו, ואחת מהן מצאה חן בעיני האדונית עד שניאותה לשלם עבורה שש רובלים.

אחר אותה אדונית באו עוד כמה גבירות וגם הן בחרו להן טבעות ושילמו עליהן כמחיר טבעות כסף. כשאזלו כל הטבעות שבידו נסע החסיד לביתו שמח וטוב לב.

אך כשהגיע סמוך לעירו מאזיר רצו לקראתו כמה מידידי ואמרו לו בבהלה כי האדון מחפש אחריו ורוצה לקחתו למאסר. הבין הצורף כי מיישהו הלשין עליו לפני הפריץ כי שיקר בסכום הכסף שקיבל על עבודתו עבור הפריץ. מיד הפך את פניו והחל לנסוע לכיוון ווילעדניק.

כשהגיע אל רבינו לא נתן לו הרבי שלום, והתעלם מצעקתו ובכיותיו. ביום השבת ניסה הצורף להידחק בכח אל שולחנו של רבינו ודחף ודחק כמה אנשים, האנשים שנדחפו מחמתו השיבו לו מנה אחת אפיים.

כשראה זאת רבינו אמר לאנשים: הכוהו עוד ועוד כי ראוי הוא לכך... במוצאי שבת לאחר הבדלה קרא לו רבינו והוכיחו על פניו איך העיז לגנוב מאדון גדול ותקיף כזה, הרי איסור גניבה הוא גם אצל נכרים.

'ובמה אני יכול להושיעך כעת לאחר מעשה?' שאל אותו רבינו, 'אין לך ברירה אחרת אלא למכור את ביתך ורכושך ולעקור לעיר אחרת'.

פרץ החסיד בככי מר והתחנן בפני רבינו שיעביד ממנו את רוע הגזירה, וכך בכה ובכה עד שלא היה יכול רבינו לסבול את צעקותיו ואמר לו: מה אתה רוצה ממני? שהפריץ ימות?! הרי אין הוא אשם במשהו. אלא זאת אוכל לעשות למענך, שהפריץ יעבור לעיר אחרת ואתה תוכל לשוב לעירך מאזיר. ועתה סע לשלום לביתך.

